

EL FUTUR DEL MONUMENT FRANQUISTA Mayor Zaragoza planteja l'opció del cementiri en tractar-se d'un element mortuori

"Una solució per al monument del riu és portar-lo al cementiri o bé traure-li tota la simbologia"

ENTREVISTA Federico Mayor Zaragoza

Exdirector general de la UNESCO

TORTOSA Marina Pallàs

Pregunta: Amb motiu de l'entrega del 9è Premi Federico Mayor Zaragoza, l'exdirector general de la UNESCO atén el *tema de l'art*. Estem vivint una crisi humanitària a l'altra banda del Mediterrani. Què hi podem fer?

Resposta: El tema dels refugiats és una vergonya per a Europa. No es pot tolerar que hi haja milers de milions destinats a institucions bancàries i que, en canvi, no hi haja l'oportunitat d'ajudar els refugiats. La situació dels refugiats està plantant la llavor de l'odi i, fins i tot, d'un futur terrorisme. Si tu sembres la llavor de l'odi, al final acabaràs recol·lint terroristes. Hi ha 80.000 milions invertits en armes per part dels Estats Units i, en canvi, no s'està fent res per ells. Cal un acord polític a Europa. Europa és una unitat monetària, però no hi ha una unitat política. A la llarga, això no se sustindrà i hi haurà una rebel·lió.

P: Quina mena de rebel·lió?
R: Els mercats ens estan guanyant la partida i hem de tindre temps per pensar en les coses realment importants. Una revolució és violenta; la rebel·lió, no. Quan no es fa una evolució (que és canviar el que es pot, no tot) arriba la revolució. La Declaració dels Drets Humans diu que són per alliberar els humans de la temer. La mateixa declaració parla de rebel·lar-se intel·lectualment i social. La primera frase de la Carta de les Nacions

Unides diu "nosaltres, els pobles". Nosaltres, els pobles, no les nacions o els estats... Hem de dir prou i no hem de ser milions. Ho hem de fer per les generacions futures, perquè no tinguem guerres. Tot això és la democràcia, que avui en dia és molt trágic. Un govern amb majoria absoluta és el contrari de la democràcia.

R: Què opina del monument que tenim al mig del riu a Tortosa?

LA CRISI DELS REFUGIATS

"La situació dels refugiats està plantant la llavor de l'odi, fins i tot d'un futur terrorisme"

PATRIMONI DE LA HUMANITAT

"Tortosa té una de les muralles més llargues de la Península. Val la pena provar-ho"

P: Recorde la primera vegada que vaig passar pel mig del riu. El vaig veure i vaig llegir-hi: "Aquí fallarem la gloria". Què és això? Com es pot posar "la gloria"? Aquí van trobar la mort! Es pot fer un monument que recorde tothom, es pot reconvenir.

que no ens enreden més. No hem d'esperar ni un dia més. Això de "si vis pacem, para bellum", si vols la pau, prepara la guerra, ho han dit tantes vegades que ens ho hem cregut i és una fal·làcia. Ja no som sotmesos, ja no som silenciosos, ja no tenim temor. La Constitució de la UNESCO comença dient: "ja que les guerres naixen al cap dels homes [que no de les dones], és al cap dels homes on s'han d'origen els bàndols de la pau". Volem la pau. Avui moriran de gana 30.000 persones i "no tenim milions". I 3.000 milions de dòlars ens gastarem avui en armes. No pot ser... Vivim en la cultura de la guerra.

P: Però què faria vostè concretament amb el monument?

R: Una solució seria traure'l i portar-lo al cementiri perquè és un element mortuori. Una altra és mantindre'l sense cap simbologia més que dir que va haver la Batalla de l'Ebre i que va morir-hi molta gent dels dos costats. Hem de saber aprendre les lliçons de la història i ser ciutadans del món. Jo estimo les meues arrels, però avui penso que hem de pensar en el món en el seu conjunt. Quan jo era jove, la gent naixia, vivia i moria en 50 quilòmetres quadrats. Avui, no, ja sabem el que passa al món, i en som responsables.

P: I què en pensa, de la possible candidatura de Tortosa a Patrimoni de la Humanitat?

R: M'ho va proposar Jordi Jordan [portaveu de Movem Tortosa a FA-

Imatge de Mayor Zaragoza en la seua visita a Tortosa. / NEBIA CAIRO

Junta). La qualitat de patrimoni s'aconsegueix per l' excepcionalitat. És l'única manera de dir que val la pena. Encara que siguem molt boniques, de catedrals gòtiques, per exemple, n'hi ha moltes. S'ha d'estudiar. Tortosa té una de les muralles més llargues de la península Ibèrica. També hi ha una gran bellesa de conjunt, el riu, els Ports... Hi ha una sèrie de patrimonis que només pel seu valor arquitectònic no arriben, però juntament amb el paisatge, sí. És el cas de Tortosa, jo crec. I s'hi afegeixen aspectes culturals i històrics. Hi ha hagut una connexió mediterrània importantíssima. Crec que val la pena provar-ho.

P: Què opina del procés català?

R: Crec que hi ha moltes raons per tindre una capacitat d'autogovern i d'independència que se li han negat a Catalunya. Està clar. No hem d'o-

blidar que el títol octau de la Constitució espanyola es va fer en un moment d'ambicions de cop d'estat. No pot ser que hi haja unes comunitats autònomes amb avantatges econòmics que es diguen País Basc o Regne de Navarra i aquí no ens puguem dir nació. Sóc partidari de que es trobi una solució política a un problema polític. Crec que la hi ha: la fórmula federal o confederal. Als Estats Units, amb la pena de mort, cada estat fa el que vol. La Constitució s'ha proposat com l'obstacle quan és la solució amb la seua modificació. Crec, però, que ara hi ha més emoció que raó. I a mi les solucions emocionals, en aquests temes, no m'agraden. Calen fórmules polítiques. Hem de donar la raó als que volen una Catalunya molt independent i, al mateix temps, pensar que formem part d'un conjunt que hem de respectar. ■

La gent té prou informació sobre el monument?

TORTOSA Redacció

L'alcalde de Tortosa, el convergent Ferran Bel, principal impulsor de la consulta sobre el monument del riu, avalada per la resta de grups a excepció de la CUP, es va enfrontar en un cara a cara dialèctic, a *Es Molins de Catalunya Ràdio*, amb la membre de la Comissió per la Retirada de Símbols Franquistes Olga Duran. Bel va apel·lar, una vegada més, als compromisos adquirits en campanya electoral per justificar la consulta, la qual, en el cas que al juny hi haja

eleccions generals a Espanya, es podria avançar a finals de maig, tot i que això encara s'ha de consensuar. Duran va enfocar la condició de "monument franquista de dalt a baix" i va defensar la necessitat de retirar-lo i ubicar-lo en un museu. Fins i tot en la descripció del monument van mostrar diferències: en l'activista veu un soldat mirant al cel i una creu racional catòlica; el batlle hi aprecia una persona i una creu, sense més.

En un altre punt de confrontació, Olga Duran va rebreure als partidaris de la consulta que es vulga fer "a

pressa feta", sense un debat seriós preví que supere la "desinformació" que -segons ella- encara hi ha en alguns sectors de la societat tortosina; una consideració que Bel combat perquè creu que, després de conviure cinquanta anys amb el monument i després de quaranta de democràcia, la gent de Tortosa és "prou intel·ligent" per saber de què es parla. L'alcalde també va rebreure a la Comissió per la Retirada de Símbols Franquistes que no pressionés l'anterior alcalde d'esquenes, Joan Sabat, en la mateixa mesura. ■

Detall de l'Alga del monument.